

Monitoring en evaluatie inzet buurt sportcoach

Linda Ooms (Mulier Instituut)

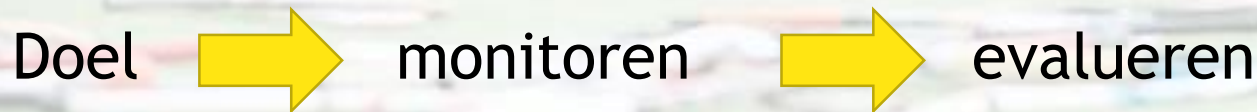
Wikke van Stam (Mulier Instituut)

Liesbeth Preller (Kenniscentrum Sport)

Anneke Hiemstra (Kenniscentrum Sport)

Wat is monitoren en evalueren?

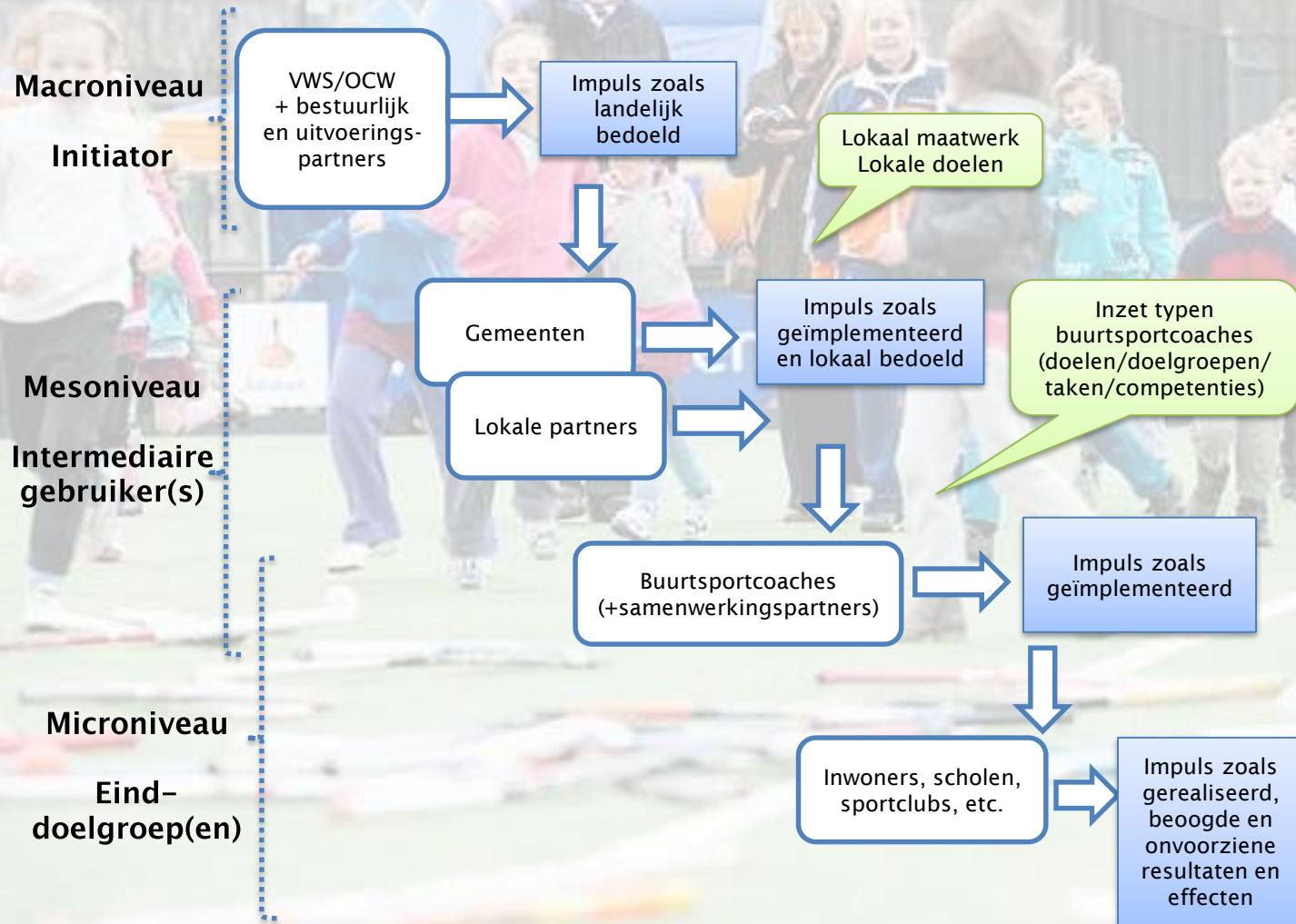
- **Monitoren:** het meten/verzamelen van informatie op vaste momenten in de tijd (bijv. aantal activiteiten, aantal deelnemers, verloop samenwerking).
- **Evalueren:** een beoordeling geven aan de verzamelde informatie: zijn beoogde (beleids)doelstellingen gehaald?

Waarom monitoren en evalueren?

- Inzicht in het proces (de weg ernaartoe): wat, wanneer, hoe, door wie?
- Inzicht in succes- en faalfactoren.
- Tijdig bijstellen: gaan we de goede kant op?
- Inzicht in resultaten en effecten: worden doelstellingen behaald?
- Successen delen!
- Draagvlak creëren bij betrokkenen en andere partijen (beleidsmakers, financiers).
- Verantwoording afleggen.
- Benchmarken (= vergelijken met anderen).

Betrokkenen buurt sportcoach beleid

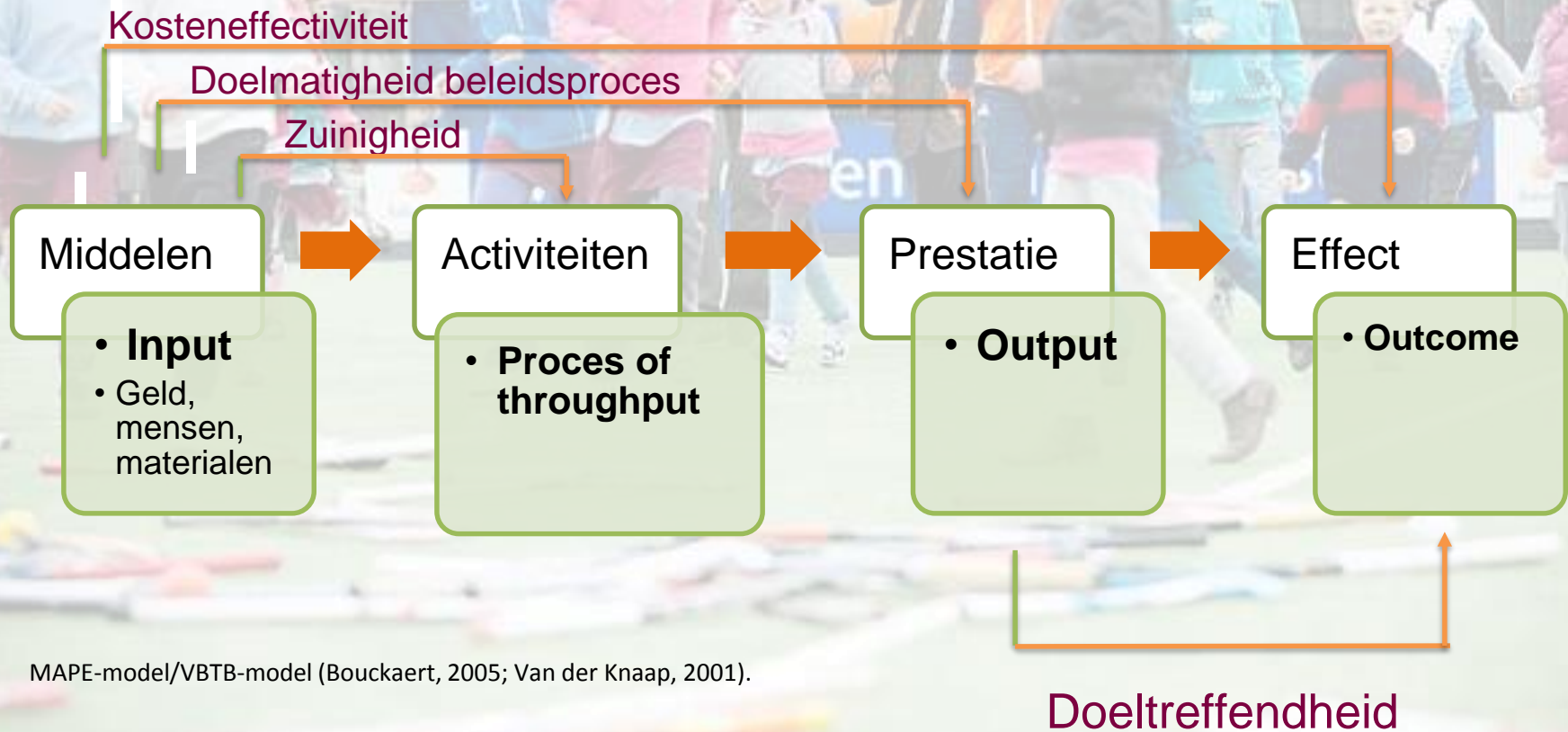

Bron: Evaluatieonderzoek Buurtsportcoaches (Van Lindert et al., 2017).

Model voor planning en evaluatie inzet buurtsportcoach

Beleidsproces

Omgeving/individu

MAPE-model/VBTB-model (Bouckaert, 2005; Van der Knaap, 2001).

Activiteiten: proces of throughput

- Activiteiten die met de inzet van middelen worden uitgevoerd door de buurtsportcoach om bepaalde prestaties te bereiken en de manier waarop dit wordt gedaan (proces), bijv.:
 - Het organiseren van sportactiviteiten i.s.m. sportaanbieders.
 - Het aangaan van gesprekken en samenwerking met organisaties om bepaalde partijen te verbinden of activiteiten op te zetten.
 - Ondersteuning bieden bij de lessen bewegingsonderwijs.

Prestaties (output)

- Daadwerkelijke producten, diensten en activiteiten die de buurtsportcoach levert, bijv.:
 - Het aantal georganiseerde activiteiten.
 - Het aantal bereikte deelnemers.
 - Het bereiken van specifieke doelgroepen.
 - Tevredenheid over de activiteit/aanpak vanuit de doelgroep en betrokkenen.
 - Bereikte samenwerking tussen verschillende partijen bij het ontwikkelen van sportaanbod/begeleiden van deelnemers.

Effecten (outcome)

- Effecten of gevolgen van geleverde prestaties:
 - **Korte termijn:** verandering in kennis of houding t.o.v. van bewegen.
 - **Middellange termijn:** individu gaat sporten, sportdeelname in de wijk is toegenomen.
 - **Lange termijn:** individu blijft sporten, verbetering van de gezondheid en/of participatie van inwoners in de wijk, vermindering van overgewicht bij kinderen.

Voorbeelddoelstellingen

- De buurtsportcoach richt, op basis van een pilot voor drie maanden, een loket in voor sport- en bewegingvragen. De buurtsportcoach biedt ondersteuning door te bemiddelen tussen vraag en aanbod (**activiteitendoelstelling**).
- Sport en bewegen is toegankelijk voor mensen met een beperking (**prestatiedoelstelling**).
- In gemeente X neemt het percentage kinderen (4-12 jaar) met overgewicht af van 12% in 2014 tot 10% in 2018 (**effectdoelstelling**).

Uitdagingen monitoring en evaluatie

- Het formuleren van juiste doelstellingen (vooral prestatie/effect).

SPECIFIEK
MEETBAAR
ACCEPTABEL
REALISTISCH
TIJDGEBONDEN

- Het meten van meerdere doelstellingen tegelijk.
- Afstemming doelstellingen/monitoring en evaluatie met verschillende partijen.
- Resultaten op activiteiten- en prestatieniveau makkelijker meetbaar dan effecten.
- Kiezen van juiste uitkomstmaten (indicatoren).
- Unieke effect (meerwaarde) buurtsportcoach inzichtelijk maken.
- Verschillende meetmethoden/databronnen -> benchmarken niet altijd mogelijk.
- Gebrek aan kennis, tijd en/of geld voor monitoring en evaluatie.

Wat doen jullie omtrent monitoring en evaluatie van inzet van de buurtsportcoach?

Welke uitdagingen ervaren jullie bij monitoring en evaluatie van inzet van de buurtsportcoach?

Opdracht 1: Doelstellingen formuleren

Voorbeelden doelstellingen inzet buurtsportcoach:

- Het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen.
- Vergroten van betrokkenheid van ouders.
- De kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren.
- Vergroten van samenwerking tussen organisaties in mijn gemeente.
- Bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente.

Bron: Evaluatieonderzoek Buurtsportcoaches (Van Lindert et al, 2017).

Opdracht 1: Doelstellingen formuleren (vervolg)

Formuleer doelstellingen voor de eigen lokale situatie:

- **Activiteitendoelstelling:** Welke activiteiten worden met de inzet van middelen door de buurtsportcoach uitgevoerd om bepaalde prestaties te bereiken? En hoe wordt dit gedaan?
- **Prestatiedoelstelling:** Wat zijn de geleverde producten, diensten en activiteiten door de buurtsportcoach om effecten te bereiken? Wie zijn er bereikt?
- **Effectdoelstelling (korte, middellange en lange termijn):** Wat zijn de bedoelde effecten van de geleverde prestaties?

En zorg dat deze doelstellingen op elkaar aansluiten!

Opdracht 1: Doelstellingen formuleren (uitwerking)

Algemeen doel: Sportparticipatie in de gemeente verhogen onder kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar.

- **Activiteitendoelstelling:** De buurtsportcoach gaat in gesprek met de 5 basisscholen en 10 sportverenigingen in de gemeente om te kijken of en hoe naschools sportaanbod georganiseerd kan worden voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. Hiervoor organiseert hij drie (kennismakings)bijeenkomsten met deze partijen in het voorjaar van 2018.
- **Prestatiedoelstelling:** Op elk van de 5 basisscholen worden in 40 lessen (schoolseizoen 2018/2019) per keer gemiddeld 25 kinderen bereikt met het naschoolse sportaanbod. 75% van de deelnemende kinderen geeft deze lessen een rapportcijfer van 8 of hoger.
- **Effectdoelstelling :**
 - De deelnemende kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar maken kennis met minimaal 5 verschillende sporten (**korte termijn**).
 - 40% van de deelnemende kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar wordt lid van een sportvereniging in de buurt (**middellange termijn**).
 - Het percentage kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar dat wekelijks sport neemt in de gemeente toe van 60% in 2018 tot en met 70% in 2020 (**lange termijn**).

Opdracht 2: Omzetten doelstellingen

Hoe meet je jouw doelstellingen?

- Wat wil je weten?
- **Bewijs:** Wat kun je meten om vast te stellen of een verandering heeft plaatsgevonden (indicatoren)?
- **Methode/meetinstrumenten:** Welke methode ga je gebruiken om de informatie te verzamelen? En welke meetinstrumenten kunnen gebruikt worden (bijv. interview, vragenlijst, bestaande databron)?
- **Doelgroep:** Bij wie haal je de informatie vandaan? Bij wie ga je meten?
- **Tijd:** Wanneer ga je de informatie verzamelen? Wanneer is de dataverzameling compleet/afgerond?

Opdracht 2: Omzetten doelstellingen (uitwerking)

Prestatiedoelstelling: Op elk van de 5 basisscholen worden in 40 lessen (schoolseizoen 2018/2019) per keer gemiddeld 25 kinderen bereikt met het naschoolse sportaanbod.

- **Wat wil je weten?** Is op alle 5 basisscholen wekelijks (gedurende 40 weken) de naschoolse sportactiviteit uitgevoerd? Waren gemiddeld 25 kinderen aanwezig?
- **Bewijs:** Elke lesgever/trainer registreert welke sportactiviteit, waar en wanneer heeft plaatsgevonden. Ook wordt het aantal deelnemers geregistreerd.
- **Methode/meetinstrumenten:** Excel-bestand waarin bovenstaande informatie geregistreerd wordt.
- **Doelgroep:** Verenigingen (trainers)en/of basisscholen (betrokken docent).
- **Tijd:** De gevraagde gegevens worden iedere maand door de trainer/docent aangeleverd per e-mail.

Meer weten?

- <http://www.sportindebuurt.nl/hulp-nodig/monitoring-en-evaluatie/>
- www.allesoversport.nl
- Linda Ooms, Mulier Instituut: l.ooms@mulierinstituut.nl
- Wikke van Stam, Mulier Instituut: w.vanstam@mulierinstituut.nl
- Liesbeth Preller, Kenniscentrum Sport: liesbeth.preller@kcsport.nl
(monitoring- en evaluatiewijzer)

www.mulierinstituut.nl
[@mulierinstituut](https://www.instagram.com/mulierinstituut)

mulier instituut